

MĚSTO MOST

Příklad dobré praxe ve společensky odpovědném zadávání veřejných zakázek

Statutární město Most má vybudovaný systém pro společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek. V této oblasti má velké zkušenosti, protože je v ČR průkopníkem tzv. „podmínky 10 %“, kterou má zakotveno v Pravidlech pro zadávání a průběh veřejných zakázek malého rozsahu a v Pravidlech pro organizování veřejných zakázek podlimitních a nadlimitních v následujícím znění:

„Zadavatel má možnost, v návaznosti na charakter a rozsah předmětné veřejné zakázky, v rámci zadávací dokumentace uplatnit tzv. zvláštní podmínku na plnění veřejné zakázky v sociální oblasti: Dodavatel pro plnění veřejné zakázky bude prokazatelně zaměstnávat osoby z řad dlouhodobě nezaměstnaných, a to minimálně po dobu celého plnění veřejné zakázky. Počet těchto osob musí činit alespoň 10% z celkového počtu osob, které se na plnění veřejné zakázky budou podílet. Tuto skutečnost uchazeči potvrdí ve své nabídce čestným prohlášením. Vítězný uchazeč předloží do 1 týdne od oznámení o výběru nejvhodnější nabídky, nejpozději však 3 dny před uzavřením smlouvy, seznam osob, s nimiž uzavřel pracovní právní vztah v souvislosti s plněním zakázky, potvrzený místně příslušným úřadem práce, a zároveň předloží prohlášení o celkovém počtu osob, které se budou na plnění zakázky podílet.“

Odpovědné zadávání veřejných zakázek probíhá v Mostě tak, že se po schválení rozpočtu města vždy sejdou společně pracovníci z Oddělení veřejných zakázek s Odborem sociálních věcí a vytipují veřejné zakázky vhodného charakteru v hodnotě nad 1 milion Kč bez DPH. Po odstranění rizikových akcí z hlediska typu prováděných prací předloží jejich seznam komisi prorodinných aktivit, která tento seznam plánovaných veřejných zakázek projedná a doporučí ho radě města ke schválení. Plnění plánu sleduje Oddělení veřejných zakázek. Konkrétní zapracování podmínky 10 % do zadávací dokumentace a další proces již fungují standardně.

Zhotovitelé si vybírají dlouhodobě nezaměstnané lidi na Úřadu práce sami nebo někdy probíhají pracovní pohovory přímo na Magistrátu za přítomnosti místních nestátních neziskových organizací. To, zda jsou tito lidé opravdu na stavbě zaměstnaní, kontroluje buď technicky dozor investora Odbor investic, nebo Odbor sociálních věcí, a to minimálně jednou v průběhu plnění díla. Město takto zaměstnalo od roku 2013 přes 40 osob, které byly v evidenci úřadu práce, a vede o tom evidenci v tabulce s následující strukturou:

Datum narození: Číslo VZ: Dodavatel: Smlouva/DPP/DPČ: Evidován na ÚP do:

Od kdy do kdy projekty probíhaly:

Poprvé byl tento způsob realizován v letech 2010-2011 v rámci rekonstrukce bytových domů na sídlišti Chanov. Hlavní motivací bylo zapojit do předmětných prací místní obyvatele tak, aby se sami podíleli na opravách a revitalizaci dané lokality. Tento přístup se osvědčil, a to především ve vztahu k udržitelnosti realizovaných investic.

Proč se rozhodli jít touto cestou:

V Mostě je a vždy byla vysoká míra nezaměstnanosti, přičemž možnosti města jak tuto nepříznivou situaci mírnit jsou omezené. Kromě využívání nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, především veřejně prospěšných prací, se město rozhodlo nahlížet na své veřejné zakázky jako na další potenciál k vytváření pracovních míst pro uplatnění dlouhodobě nezaměstnaných občanů. Rozhodně nejde o opatření, které by mohlo APZ zcela nahradit, spíše můžeme hovořit i o jistém signálu občanům i firmám, že volení zástupci města aktivně a odpovědně problém nezaměstnanosti řeší.

Plány:

Tento již zaběhlý systém se v posledních dvou letech poněkud zkomplikoval, a to ze dvou důvodů:

1. od roku 2015 je stále obtížnější zaměstnat v rámci této zvláštní podmínky dlouhodobě nezaměstnané osoby. Především pro osoby s dvěma a více dětmi je systém sociálních dávek nastaven kontraproduktivně, takže se jim nevyplatí se nechat zaměstnat. 2. v roce 2013 byla podmínka 10 % modifikována tak, aby zhotovitele museli zaměstnat osoby s trvalým bydlištěm z okresu Most. V roce 2014 tuto podmínku Most uplatnil v zakázkách za cca 160 milionů Kč, z nichž některé byly financované ze strukturálních fondů. Problémem však je stanovisko UOHS z roku 2011, dle něhož není možné tuto podmínku uplatnit teritoriálně. Je však logické, že zadavatele prioritně zajímá snížení míry nezaměstnanosti v místě plnění prací. Z daného důvodu tuto zvláštní podmínku město Most u veřejných zakázek neuplatňuje.

Zkušenost:

Vedení města Most se v roce 2015 rozhodlo omezit používání podmínky 10 % na veřejné zakázky, které nejsou financované z evropských prostředků, a vyčkává na nové stanovisko UOHS, popř. metodiku Ministerstva pro místní rozvoj, která by se k prvku lokalizace vyjádřila. Zájemem města Most je zaměstnávat dlouhodobě nezaměstnané osoby z okresu Most, a pokud pro to nebude v ČR vytvořen legislativní rámec, bude tuto podmínku používat jen v omezené míře.

